

dele Lovforslaget og gennemføre det som to separate Love.

Til det andet Afsnit — det, jeg vilde haabe, man vilde ændre til et Lovforslag om Privatbaner i en vis Periode — vil jeg først og fremmest antyde Ønskeligheden af, at man forkorter den Periode, for hvilken den skal gælde, at man vender tilbage til Loven af 1894 i den Henseende og indskrænker Perioden til 10 Aar. Der-ved vilde man ogsaa vinde, at man nu kom til at nøjes med det, som jeg tror man er nødt til at nøjes med, nemlig de af Kommissionen foreslaaede private Baner. Jeg vil hurtigt, for at intet Medlem skal føle nogen Slags Indignation eller Uro, sige, at udover de af Kommissionen foreslaaede Jernbaner skal man have Lov til og være rede til at give Koncession paa private Baner, som intet Statstilskud kræve. Derimod mener jeg, at man allerede for Begrænsningens Skyld, og fordi man nu en Gang har nedsat en Jernbanekommission og anerkender, at den har gjort et fornuftigt og godt Arbejde ved at undersøge alle de Ønsker om Jernbanekoncessioner, som have været fremme i de to Aar, den arbejdede, maa begrænse sig til det, som den har indstillet.

Foruden, hvad jeg før nævnte, bebrejder jeg den højtærede Minister det, at han i Folketinget er gaaet med til at indføre saa forskellige Sætsler for Statstilskud. Der er ikke mindre end 6 Sætsler. Nogle af dem havde man i Forvejen, men i det mindste 3 af dem ere komne til i Folketinget, og det finder jeg ganske unaturligt og unødvendigt. Idealet var naturligvis det, at man kunde vende tilbage til Loven af 1894 og kun give halvt Statstilskud. Jeg skal erkende, at Kommissionen har afvejet derfra i nogle enkelte Tilfælde ved at anføre $\frac{2}{3}$ Statstilskud og i et eneste Tilfælde $\frac{3}{4}$, nemlig ved den lille Jernbane fra Ribe til Grænsen (*Ministerens for offentlige Arbejder* [Svend Høgsbro]: Eskær—Slyngø.) Om Forladelse! Den troede jeg Kommissionen var kommen bort fra; der stod en gnistrende Kamp om den i Kommissionen den sidste Dag, og jeg troede, at Kommissionen var kommen bort derfra. Jeg har altsaa overset dette Punkt. Men jeg taler kun for at reducere disse Sætsler til det mindst mulige. Idealet vilde være, at man kunde nøjes med det, Loven af 1894 indrømmede, og at man, hvis man ikke kan det, saa dog vilde reducere det saa yderligt som muligt.

Med Hensyn til de enkelte private Baner skal jeg kun gøre en eneste Ind-

vending. I § 9 hedder det: „Meddelelse og Eneretsbevilling paa den under Nr. 10 nævnte Bane skal dog være betinget af, at paagældende Ejere af Møens Klint, i et af Ministeren for offentlige Arbejder nærmere bestemt Omfang, tilsikre fri Adgang til Klinten samt forpligte sig til ikke at foretage noget, hvorved Klinten med Omgivelser udsættes for at tabe sit nuværende Præg“. Jeg har aldrig tænkt mig, at man kunde indføre noget saadant i en Lov. Jeg betragter det som givet, at det er en Slags Indgreb i Ejendomsretten, og at det i det hele er en Bestemmelse, som kun kunde have logisk Gyldighed, hvis de, der androge om Jernbanen paa Møen, vare Besidderne af Klinten. Hvis Besidderne af Klinten nemlig androge om en Jernbane ved Statens Hjælp, kunde Staten efter mit Skøn berettiget svare: Ja, paa Betingelse af, at I aabne Adgang til Klinten eller holde Adgangen til den aaben for Publikum. Men naar det — hvad man maa forudsætte, og hvad Jernbanekommissionen ved — er det øvrige Møen, der andrager om en Jernbane fra Stege til Klinten, vilde jeg finde det ganske unaturligt, ja rent ud sagt ganske umuligt, at ville indføre og fastholde den Bestemmelse, at de private Ejere af Klinten enten skulle kunne forhindre denne Jernbane eller skulle kunne tvinges til at holde Adgangen til Klinten aaben, saaledes som den hidtil har været — forhindre Banen f. Eks. ved et eventuelt Havneanlæg udenfor Klinten, hvorved man kunde komme til at ødelægge noget af dens Skønhed mod Havet. Alt dette skulde kunne være en Følge af, at man indfører en saadan Bestemmelse, og det finder jeg umuligt.

I § 11 hedder det under d., „at Bevillingshaveren er underkastet Ministerens Bestemmelse om Anvendelse af indenlandsk Arbejdskraft ved Anlægget.“ Det er en Bestemmelse, der ordret er tagen af Loven af 1894, og som maaske ogsaa fandtes i de ældre Love, men jeg tror ikke, at man tør gaa til at opretholde denne Bestemmelse, rent ud sagt overfor denne ærede Minister. Jeg vil minde om en Bestemmelse, som den højtærede Minister har givet for faa Dage siden, hvorved han udtaler Ønsket om, at Jernbaneadministrationen vil give Kvinder Adgang til at fungere paa Peronerne, eller jeg ved ikke, om det hedder i fri Luft eller saadant noget. Det kunde jo sikkert godt falde den principfaste højtærede Minister ind en Dag at dekretere, at Kvinder skulde have lige Adgang til Jernbanearbejdet med Mænd og den